

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 31 ΜΑΪΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim –laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo– me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

.....

Solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumsedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium...».

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τον ίδιο τύπο των παρακάτω λέξεων στον άλλο αριθμό: **mihi, corporis, pericula, augur, hac, agmina, militum.**

Μονάδες 7

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

bene : τη γενική ενικού του επιθέτου στο αρσενικό γένος στον συγκριτικό και στον υπερθετικό βαθμό.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- excellentes** : τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς.
omnes cruciatus : την αφαιρετική ενικού.
tantas dimicationes : την αφαιρετική πληθυντικού.

Μονάδες 8

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- proponebam** : την αφαιρετική του σουπίνου.
colendo : το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή.
conformabam : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην παθητική φωνή.
obicere : το απαρέμφατο μέλλοντα στην παθητική φωνή.
potui : το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού.
noluit : το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα.
instaret : τον ίδιο τύπο στην υποτακτική παρακειμένου στην ίδια φωνή.
circumsedisti : το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην παθητική φωνή.

Μονάδες 8

- β.** **gerendi** : να γράψετε τις μετοχές όλων των χρόνων στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους στην ίδια φωνή.
miniteris : να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική όλων των χρόνων.

Μονάδες 7

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

colendo, excellentes, mortis, parvi, obicere, solus, augur, Sullae, quibus, hostem.

Μονάδες 10

β. licet mortem miniteris:

να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης, τον συντακτικό ρόλο, τον τρόπο εισαγωγής και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς.

Μονάδες 5

4.α. administrandi rem publicam:

να γίνει η γερουνδιακή έλξη και να διευκρινίσετε αν η έλξη είναι υποχρεωτική ή όχι.

Μονάδες 6

β. Solus Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit:

να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, αφού τον εξαρτήσετε από το: *Cicero dixit...*

Μονάδες 6

γ. quas ego mihi proponebam:

να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 3

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα, κατεύθυνση). **Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.**
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα** τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.30' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ

Μετάφραση

A. 32. Αυτές εγώ, θέλοντας να διοικώ καλά και να διαχειρίζομαι την πολιτεία, πάντα έβαζα μπροστά μου ως παράδειγμα. Με το να λατρεύω και να αναλογίζομαι έξοχους ανθρώπους διαμόρφωνα την ψυχή και το πνεύμα μου. Γιατί έτσι-με το να επιδιώκω μόνο τον έπαινο και τη δόξα και με το να θεωρώ ότι έχουν μικρή αξία όλα τα βήματα του σώματος και όλοι οι κίνδυνοι του θανάτου-μπόρεσα για τη δική σας σωτηρία να ριχτώ σε τόσο πολλούς και τόσους αγώνες.

40. Μόνος ο Κόιντος Μούκιος Σκαιόλας, ο ιωνοσκόπος, όταν ρωτήθηκε γι' αυτό το πράγμα, αρνήθηκε να πει επίσημα τη γνώμη του. Και ακόμα, όταν ο Σύλλας κινήθηκε απειλητικά εναντίον του, αυτός είπε στο Σύλλα: «και αν μου δείξεις τα αγήματα των στρατιωτών, με τα οποία έχεις περικυκλώσει το Βουλευτήριο· και αν με απειλήσεις με θάνατο, όμως, εγώ ποτέ δε θα κηρύξω το Μάριο εχθρό....».

Παρατηρήσεις

1. mihi=nobis
 2. corporis=corporum
 3. pericula=periculum
 4. augur=augures
 5. hac=his
 6. agmina=agmen
 7. militum=militis
- 1β bene= melioris, optimi
 excellentes= excellentiores, excellentissimos
 omnes cruciatus= omni cruciatu
 tantas dimicationes= tantis dimicationibus

2α proponebam= propositu

colendo= coluisset

conformabam= conformantor

obicere= obiectum iri

potui= possetis

noluit= non vultis

instaret= institerit

circumsedisti= circumsedeamini

β.Ενεστ.=gerens

Μέλλ=gesturus

Εν=minitentur

Παο=minitarentur

Μέλ=minitaturi sint

Παο=minitati sint

Υπεο=minitati essent

Σ.Μέλ=-----

3α. Colendo=απρόθετη αφαιρετική γερουνδίου που δηλώνει τρόπο στο conformabam.

Excellentes=επιθετικός προσδιορισμός στο homines.

Mortis=γενική επεξηγηματική στο pericula.

Parvi=γενική της αφηρημένης αξίας στο pericula.

Obicere=τελικό απαρέμφατο,αντικείμενο στο potui.

Solus=κατηγορηματικός προσδιορισμός στο Quintus Mucius Scaevola.

Augur=παράθεση στο Quintus Mucius Scaevola.

Sullae=έμμεσο αντικείμενο στο dixit.

Quibus=αφαιρετική μέσου στο circumsedisti.

Hostem=κατηγορούμενο του αντικειμένου Marium.

B.licet mortem mimiteris= δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση.Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο licet και εκφέρεται με Υποτακτική ,γιατί εκφράζει μία υποθετική κατάσταση, που κι αν δεχθούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης.

Συγκεκριμένα εκφέρεται με Υποτακτική Ενεστώτα-miniteris-σε εξάρτηση από αρκτικό χρόνο-iudicabo- που σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Η πρόταση λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της παραχώρησης στο σήμα της κύριας πρότασης. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το τμήμα

4α administrandae rei publicae.Η γερουνδική ελπίη δεν είναι υποθετική, επειδή το γερουνδίο δεν είναι εμπρόθετο.

B Cicero dixit solum Scaevolam augurem de hac re interrogatum sententiam dicere noluisse

Γ.Quae mihi proponebantur a me.